

Ημέρα Ανακωχής ή Ημέρα Εκχειρίσας ονομάζεται η επέτειος της λήξης του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου η οποία γιορτάζεται στις 11 Νοεμβρίου. Στις χώρες της Κοινοπολιτείας είναι γνωστή με το όνομα «Ημέρα Ανάμνησης» («Remembrance Day»). Στις 11:00 π.μ. 11 Νοεμβρίου 1918, «την ενδέκατη ώρα, της ενδέκατης μέρας, του ενδέκατου μήνα» όπως αναφέρεται αρκετές φορές από τον τύπο η χρονική στιγμή έναρξης της συνθήκης ανακωχής των συμμάχων με τη Γερμανία της Κομπιέν (Compiègne), έληξε και επίσημα ο Πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος. Η ανακωχή της Κομπιέν προσδιορίζει το τυπικό τέλος του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου που διήρκεσε από το 1914 ως το 1918. Στον πόλεμο αυτό πήραν μέρος 34 κράτη με συνολικό πληθυσμό πάνω από ένα δισεκατομμύριο, δηλαδή το 67% του συνολικού πληθυσμού της Γης. Υπό τα όπλα ήταν 70 εκατομμύρια άνδρες. Οι νεκροί ξεπέρασαν τα 10 εκατομμύρια και πάνω από 20 εκατομμύρια υπολογίστηκαν οι τραυματίες. Από την άποψη των απωλειών, στην πρώτη γραμμή ήταν η Ρωσία με 2.300.000 νεκρούς στρατιώτες στα πεδία των μαχών. Οι πολεμικές επιχειρήσεις έγιναν σε έδαφος που η έκτασή του ξεπερνούσε τα 4 εκατομμύρια τετραγωνικά χιλιόμετρα. Μόνο οι καθαρά στρατιωτικές δαπάνες των εμπόλεμων κρατών έφτασαν τα 208 δισεκατομμύρια δολάρια.

Κάθε χρόνο την ίδια μέρα, οι ανώτατοι εκπρόσωποι των αρχών κάθε χώρας κάνουν κατάθεση στεφάνου στο μνημείο του Αγνώστου Στρατιώτη.

Κατάθεση στεφάνου για την «Ημέρα Ανάμνησης» διοργάνωσε το Bayside Council

Ο Δήμος Bayside τίμησε την σημαντική επέτειο με σεμνή τελετή σε δύο πολεμικά μνημεία - στο Memorial Park Mascot και στο Booralee Park Botany. Στη φωτογραφία πάνω: Βασίλης Ηλιόπουλος (αντιπρόεδρος), Ron Hoenig MP, Bayside Mayor Bill Saravinovski και ο Γιώργος Γιακουμίδης, πρόεδρος του Ελληνικού Παρατίμητος του RSL NSW.

Μια σημαντική μαρτυρία για το τέλος του Μεγάλου Πολέμου

Ο Συνταγματάρχης Τόμας Γκόουενλοκ υπηρέτησε ως αξιωματικός στην Υπηρεσία Αντικατασκοπείας της αμερικανικής 1ης Μεραρχίας. Βρισκόταν στη γραμμή του μέτωπου εκείνο το πρωινό του Νοεμβρίου και, μερικά χρόνια αργότερα, κατέγραψε την εμπειρία του.

«Το πρωί της 11ης Νοεμβρίου κάθισα στο οχυρό στην τοποθεσία Le Gros Faux, που είχε γίνει και πάλι το αρχηγείο της Μεραρχίας μας, μιλώντας με τον Επιτελάρχη, Συνταγματάρχη Τζον Γκρήλι και τον Αντισυνταγματάρχη Πολ Πιμπόντι. Ένας αξιωματικός των Διαβιβάσεων μπήκε και μας παρέδωσε το ακόλουθο μήνυμα:

«Επίσημο τηλεγράφημα από το Παρίσι - 06:01 π.μ., 11 Νοεμβρίου, 1918. Ο Στρατάρχης Φος προς τον Επιτελάρχη.

1. Οι εχθρότητες πρέπει να σταματήσουν σε ολόκληρο το μέτωπο, αρχής γενομένης από τις 11 η ώρα της 11ης Νοεμβρίου (ώρα Γαλλίας).
2. Τα συμμαχικά στρατεύματα δεν θα προελάσουν πέραν της γραμμής που έχουν φτάσει εκείνη την ώρα, μέχρις ότου δοθούν περαιτέρω διαταγές.

[υπογραφή]

ΣΤΡΑΤΑΡΧΗΣ ΦΟΣ

5:45 π.μ.»

«Λοιπόν, τέρμα ο πόλεμος!», είπε ο Συνταγματάρχης Γκρήλι.

«Έτσι φαίνεται», συμφώνησα εγώ.

«Ξέρεις τι θέλω να κάνω τώρα;», μου είπε. «Θέλω να μπω σε ένα απ' αυτά τα μικρά αμάξια που τα σέρνουν άλογα στη νότιο Γαλλία, και να ξαπλώσω κάτω από τον ήλιο για την υπόλοιπη ζωή μου».

Το ρολόι μου έδειχνε εννιά η ώρα. Με μόλις δύο ώρες για να φύγω, οδήγησα έως την όχθη του Ποταμού Μεζ για να δω το τέλος. Οι βομβαρδισμοί ήταν πυκνοί και, όπως προχωρούσα κατά μήκος το δρόμου, τα πράγματα έγιναν πολύ χειρότερα. Έμοιαζε πως όλα τα κανόνια του κόσμου πάσχιζαν να κάψουν τις κάννες τους. Επιτέλους, η ώρα πήγε έντεκα - αλλά οι πυροβολισμοί συνεχίστηκαν. Οι στρατιώτες και από τις δύο πλευρές είχαν αποφασίσει να στείλουν εκατέρωθεν το δικό τους ξεχωριστό αποχαιρετισμό στα όπλα. Ήταν μια απόλυτα φυσιολογική παρόρμηση έπειτα από τα χρόνια που υπηρέτησαν στον πόλεμο, αλλά δυστυχώς πολλοί ήταν εκείνοι που έπεσαν στο πεδίο της μάχης στις έντεκα η ώρα της ημέρας εκείνης.

Σε ολόκληρο τον κόσμο, στις 11 Νοεμβρίου του 1918 ο κόσμος γιόρταζε, χόρευε στους δρόμους, έπινε σαμπάνια, καλωσορίζοντας τη συνθηκολόγηση, η οποία σήμαινε το τέλος του πολέμου. Αλλά κανείς δεν πανηγύριζε στο μέτωπο. Πολλοί στρατιώτες πίστευαν πως η Συνθηκολόγηση δεν ήταν τίποτε άλλο παρά ένα προσωρινό μέτρο και ότι ο πόλεμος σύντομα θα συνεχιζόταν. Στρατιώτες κάθονταν γύρω από τη φωτιά, το πρώτο πράγμα που απέκτησαν στο μέτωπο. Προσπαθούσαν να διαβεβαιώσουν τους εαυτούς τους ότι δεν υπήρχαν εχθρικά πυροβόλα που να τους σκοπεύουν από τον απέναντι λόφο, ούτε γερμανικά βομβαρδιστικά να

πλησιάζουν, έτοιμα να τους εξαλείψουν από προσώπου γης. Μιλούσαν χαμηλόφωνα. Ήταν νευρικοί.

Έπειτα από πολλούς μήνες υπερέντασης, θέτοντας καθημερινά τους εαυτούς τους σε θανάσιμο κίνδυνο, σκεπτόμενοι πάντα με όρους πολέμου και τον εχθρό, η ξαφνική αποδέσμευσή τους από αυτό, όλα ήταν σαν ένας φυσικός και ψυχολογικός επιθανάτιος ρόγχος. Μερικοί υπέφεραν από καθολική νευρική κατάρρευση. Άλλοι πάλι, που είχαν πιο σταθερή συμπεριφορά, άρχισαν να ελπίζω ότι θα γυρνούσαν μια μέρα στα σπίτια τους και θα αγκάλιαζαν τους αγαπημένους τους. Ορισμένοι μπορούν να σκεφτούν μόνον τους πρόχειρους μικρούς σταυρούς που σημείωναν τους τάφους των συναδέλφων του. Άλλοι έπεφταν για ύπνο από εξάντληση. Όλοι τους ήταν σαστισμένοι από την ξαφνική και δίχως νόημα ύπαρξή τους ως στρατιώτες - και μέσα από τις αναμνήσεις τους παρήλαυναν οι έφιππες προελάσεις στο Cantigny, το Soissons, το Saint Mihiel, τη Meuse-Argonne και τη Σεντάν.

Τίνος η σειρά ερχόταν; Κανείς δεν ήξερε - και ποσώς ενδιαφερόταν για αυτό. Ο νους τους είχε μουδιάσει από το σοκ της ειρήνης. Το παρελθόν είχε ρουφήξει το όλον της συνειδήσής τους. Το παρόν δεν υπήρχε και το μέλλον ήταν ασύλληπτο».

Η μαρτυρία του Συνταγματάρχη Γκόουενλοκ εμφανίζεται στο βιβλίο Gowenlock, Thomas R., *Soldiers of Darkness* (1936), που ανατυπώθηκε στο Angle, Paul, M., *The American Reader* (1958); Simkins, Peter, *World War I, the Western Front* (1991).